

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu/sťažovateľa: **TT-AGROSILO Šelpice, s. r. o.**, Bohdanovce nad Trnavou č. 405, IČO: 46 010 581, *zastúpený: JUDr. Michal Mrva, advokát*, so sídlom Nevádzova 5, Bratislava, pracovisko Šrobárova 6, Trnava proti žalovanému: **Obec Šelpice**, Šelpice 195, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 14S/93/2015-57 zo dňa 19. júla 2016 v konaní o žalobe na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť **z a m i e t a**.

Sťažovateľovi sa náhrada trov kasačného konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

I. Konanie pred správnym orgánom

1. Rozhodnutím č. 32/2015 zo dňa 12.02.2015 žalovaný ako správca dane v zmysle § 99e ods. 1 zákona č. 582/2004 Z. Z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o miestnych daniach“) a zákona č. 563/2009 Z. Z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Daňový poriadok“) vyrubil žalobcovi daň z nehnuteľností za rok 2015 v sume 4.667,49 €. Rozhodnutie bolo žalobcovi doručené dňa 19.02.2015.

2. Písomným podaním zo dňa 25.02.2015 nazvaným ako „Žiadosť o odpustenie dane z nehnuteľností“ žalobca požiadal žalovaného o odpustenie dane z nehnuteľností za rok 2015 vo výške 4.667,49 €, pričom svoju žiadosť odôvodnil tým, že vždy sa snažil plniť si svoje záväzky voči obci, ktorej za uplynulé 3 roky zaplatili na daniach z nehnuteľností celkom 11.673,53 €. Poukázal na zostatok nesplateného úveru spoločnosti vo výške 880.000,- €, na ďalšie nesplatené pôžičky vo výške 380.000,- €, ďalej na výšku úrokov z úveru a na štvorročnú históriu hospodárskych výsledkov spoločnosti od roku 2011 do roku 2014.
3. Listom zo dňa 02.03.2015 žalovaný oznámil žalobcovi, že obecné zastupiteľstvo dňa 26.02.2015 prerokovalo žiadosť žalobcu o odpustenie dane z nehnuteľností, avšak rozhodlo, že daň nie je možné odpustiť, nakoľko obec ju má započítanú v schválenom rozpočte na rok 2015, ako i všetky výdavky obce a z tohto dôvodu by nebolo možné rozpočet dodržať. Poslanci súhlasili s poskytnutím splátkového kalendára na úhradu predmetnej dane. Žalobca následne požiadal o osobné stretnutie s poslancami obecného zastupiteľstva vo veci odpustenia dane, ktoré poslanci odmietli, čo starostka obce oznámila žalobcovi listom zo dňa 10.03.2015.
4. Dňa 26.03.2015 bolo žalovanému doručené upovedomenie žalobcu zo dňa 20.03.2015, v ktorom uviedol, že žiadosť o odpustenie dane z nehnuteľností zo dňa 25.02.2015 žalovaný nesprávne vyhodnotil, keďže z hľadiska obsahu je uvedené podanie odvolaním proti rozhodnutiu č. 32/2015, spĺňa náležitosti odvolania podľa § 72 Daňového poriadku a bolo podané v zákonom stanovenej lehote. Uviedol preto, že rozhodnutie č. 32/2015 nepovažuje za právoplatné a žiada, aby bolo rozhodnuté o jeho odvolaní proti tomuto rozhodnutiu.
5. Žalovaný v odpovedi zo dňa 18.05.2015 na upovedomenie žalobcu uviedol, že žiadosť žalobcu zo dňa 25.02.2015 nebolo podľa jej obsahu možné posudzovať ako odvolanie podľa Daňového poriadku, ale len ako žiadosť o úľavu, resp. odpustenie dane v zmysle príslušných uvedeného právneho predpisu.

II. Konanie pred krajským správnym súdom

6. Dňa 01.06.2015 podal žalobca na Krajskom súde v Trnave proti žalovanému žalobu (návrh) na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy a návrh na odklad vykonateľnosti rozhodnutia žalovaného č. 32/2015 zo dňa 12.02.2015. Navrhol žalovanému zakázať pokračovať v porušovaní práva žalobcu postupom, ktorým odmieta posudzovať jeho podanie zo dňa 25.02.2015 označené ako „Žiadosť o odpustenie dane z nehnuteľností“ ako odvolanie proti rozhodnutiu žalovaného č. 32/2015 zo dňa 12.02.2015. Dôvodil tým, že jeho podanie zo dňa 25.02.2015 spĺňalo všetky náležitosti odvolania podľa § 72 Daňového poriadku a pokiaľ bol žalovaný iného názoru, mal žalobcu postupom podľa § 72 ods. 5 Daňového poriadku vyzvať na odstránenie nedostatkov odvolania. Tvrdil, že postupom žalovaného, ktorý sa odmietol odvolaním žalobcu zaoberať, bol žalobca ukrátený na svojich právach, keďže mu bola odňatá možnosť brániť sa proti rozhodnutiu žalovaného v druhostupňovom konaní.
7. Na výzvu krajského súdu na odstránenie nedostatkov podania žalobca uviedol, že ak by mal súd za to, že má ísť o konanie proti nečinnosti žalovaného podľa § 250t O. s. p., žiadal alternatívne k pôvodnému petitu návrhu uložiť žalovanému, aby o odvolaní žalobcu dňa 25.02.2015 proti rozhodnutiu č. 32/2015 zo dňa 12.02.2015 rozhodol sám do 30 dní od doručenia uznesenia súdu, alebo aby ho v tej istej lehote spolu s výsledkami doplneného daňového konania, úplným spisovým materiálom a predkladacou správou predložil orgánu oprávnenému rozhodnúť o odvolaní.
8. Uznesením č. k. 14S/93/2015-57 zo dňa 19. júla 2016 krajský súd žalobu zamietol a žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov konania. Návrh žalobcu vyhodnotil v zmysle § § 252 a nasl. zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len S.s.p.), ktorý nadobudol účinnosť od 1.7.2016, ako žalobu smerujúcu proti nezákonnému zásahu orgánu verejnej správy, ktorý mal spočívať v tom, že žalovaný po doručení žiadosti o odpustenie dane z nehnuteľností, ktorú žalobca považuje za odvolanie, listom oznámil žalobcovi, že jeho podanie zo dňa 25.02.2015 za odvolanie nepovažuje, daň z nehnuteľností mu neodpúšťa a nepredložil túto žiadosť spoločne so spisovým materiálom nadriadenému odvolaciemu orgánu na rozhodnutie o odvolaní.

9. Krajský súd sa stotožnil so záverom žalovaného a konštatoval, že z obsahu listu zo dňa 25.02.2015 ani z jednej jeho časti nevyplýva, že tento list je odvolaním voči rozhodnutiu č. 32/2015 o vyrubení dane z nehnuteľností. Uvedený list podľa názoru krajského súd neobsahuje jedinú zmienku o tom, že by žalobca namietal dôvod či výšku vyrubenej dane, naopak z listu je zrejmý úmysel žalobcu dosiahnuť, aby mu bola vyrubená daň odpustená. Krajský súd považoval postup žalovaného za zákonný a poukázal na to, že voči rozhodnutiu č. 32/2015 nebolo podané odvolanie a takýmto odvolaním nemôže byť ani list žalobcu zo dňa 20.03.2015 „jednak pre jeho nedostatočnú obsahovú formu a jednak, že bol podaný po lehote na podanie odvolania“. Z uvedených dôvodov krajský súd nepovažoval za potrebné, aby žalovaný predložil spisový materiál spolu s podaním žalobcu zo dňa 25.02.2015 odvolaciemu orgánu na ďalšie konanie, nakoľko rozhodnutie žalovaného č. 32/2015 zo dňa 12.02.2015 nadobudlo právoplatnosť.

III. Konanie pred kasačným súdom

10. Proti právoplatnému uzneseniu krajského súdu podal žalobca včas kasačnú sťažnosť a navrhol kasačnému súdu podľa § 462 ods. 1 S.s.p. uznesenie krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Ako dôvod podania kasačnej sťažnosti uviedol sťažovateľ nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom (§ 440 ods. 1 písm. d/ S.s.p.), pričom trval na tom, že jeho žiadosť zo dňa 25.02.2015 bolo potrebné v súlade s § 13 ods. 3 Daňového poriadku posudzovať podľa jej obsahu, nielen podľa jej označenia. Keďže toto podanie spĺňa náležitosti odvolania podľa § 72 Daňového poriadku a bolo podané v zákonom stanovenej lehote, ide z hľadiska obsahu o odvolanie. Sťažovateľ poukázal na to, že v podaní zo dňa 25.02.2015 uviedol, prečo je daň nespravodlivá a prečo by nemala byť vyrubená, čo možno považovať za dôvody odvolania. Mal za to, že žiadosť o odpustenie dane bezpochyby znamenala žiadosť o zrušenie rozhodnutia žalovaného zo dňa 12.02.2015. Namietal tiež, že žalovaný pri vyrubení dane z nehnuteľností pochybil, na čo mohol odvolací orgán žalovaného upozorniť a daň mohla byť podstatne nižšia, nakoľko žalovaný pri vyrubení dane nezohľadnil skutočnosť, že nehnuteľnosti tvoriace predmet dane sú využívané na poľnohospodársku výrobu.

11. Ako ďalší dôvod kasačnej sťažnosti sťažovateľ uviedol nedostatočné odôvodnenie uznesenia krajského správneho súdu s ohľadom na nevysporiadanie sa s argumentáciou žalobcu (§ 440 ods. 1 písm. f/ S.s.p.). Postupom krajského súdu bolo podľa názoru sťažovateľa porušené jeho právo na spravodlivý proces a na presvedčivé a riadne odôvodnené rozhodnutie.
12. Žalovaný v písomnom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že v plnom rozsahu rešpektuje a stotožňuje sa s napadnutým uznesením krajského súdu, pričom zdôraznil, že daň z nehnuteľností je povinná platiť každá fyzická a právnická osoba, ktorá na území obce vlastní akúkoľvek nehnuteľnosť a teda je povinná dodržiavať ustanovenia zákona i VZN obce.
13. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako súd kasačný preskúmal uznesenie krajského súdu v medziach sťažnostných bodov (§ 438 ods. 2, § 445 ods. 1 písm. c/, ods. 2 S.s.p.), pričom po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 1 S.s.p.) a že ide o uznesenie, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 2 S.s.p.), vo veci v zmysle § 445 S.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná a preto ju podľa § 461 S.s.p. zamietol.
14. *Podľa § 461 S.s.p. kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.*
15. Žaloba bola podaná krajskému súdu počas platnosti a účinnosti Občianskeho súdneho poriadku – O.s.p. (zákon č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov), ktorý v štvrtej a piatej hlave piatej časti upravoval problematiku súdneho konania proti nečinnosti orgánu verejnej správy a o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy. Tento zákon bol v časti týkajúcej sa správneho súdnictva s účinnosťou od 01.07.2016 nahradený Správnym súdnym poriadkom – S.s.p. (zákon č. 162/2015 Z.z.), ktorý v prvej a druhej hlave štvrtej časti v podstate obdobne (len s miernymi odchýlkami) reguluje podmienky poskytnutia súdnej ochrany v konaní o žalobe proti inému zásahu orgánu verejnej správy, aj proti jeho nečinnosti. Správny súdny poriadok sa vzťahuje aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

16. Podľa § 491 ods. 1 S.s.p. ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa ods. 2 právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona, ak by boli v neprospech žalobcu, ak je ním fyzická osoba alebo právnická osoba.
17. Podľa § 252 ods. 1 S.s.p. žalobca sa môže žalobou domáhať ochrany pred iným zásahom orgánu verejnej správy, ak takýto zásah alebo jeho následky trvajú alebo ak hrozí jeho opakovanie.
18. Správny súdny poriadok upravuje viacero rôznych prostriedkov (mechanizmov) súdnej nápravy pochybení alebo nedostatkov verejnej správy, pričom výber konkrétneho mechanizmu je ponechaný celkom na dispozičnej vôli účastníka (m.m. aj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 9/05 z 13.01.2005). Správny súd zásadne nesmie vo vzťahu k prostriedku súdnej nápravy zvoleného účastníkom zaujať žiadne iné stanovisko a hodnotenie ako iba to, či tento prostriedok bol účastníkom zvolený správne vzhľadom na ním sledovaný cieľ. Navyše za účelom zachovania postavenia nestranného súdneho orgánu (*dominus litis*) ani nesmie účastníka v konaní upozorňovať na nevhodnosť ním zvoleného prostriedku súdnej nápravy, poprípade namiesto účastníka sformulovať iné nároky rozdielne od požadovaného petitu návrhu.
19. Z ustanovenia § 252 a nasl. S.s.p. vyplýva, že úmyslom zákonodarcu bolo predmetnou právnou úpravou poskytnúť súdnu ochranu pred negatívnymi účinkami faktických úkonov (zásahov) orgánov verejnej moci, ktoré nie sú rozhodnutím alebo iným individuálnym aktom a ktorých vykonanie súčasne nie je v súlade so zákonom. Konaním o žalobe proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa § 242 a nasl. S.s.p. sa zase poskytuje účastníkovi prebiehajúceho administratívneho konania ochrana pred pasivitou správneho orgánu, ktorý vo veci nekoná, aj keď je podľa zákona povinný konať.

20. V zmysle judikatúry Najvyššieho súdu (napr. vo veciach sp. zn. 1Sžz/2/2013, 1Sžnz/5/2015) sa za nezákonný považuje taký zásah, ktorý vykazuje znaky (v širšom zmysle) protiprávneho aktu orgánu verejnej moci priamo zasahujúceho do subjektívnych práv osoby (napríklad porušenie práva na život, resp. telesnú integritu či súkromie, práva na osobnú slobodu alebo na ochrancu vlastníctva, práva na informácie či priaznivé životné prostredie a iné) a ktorý spočíva v postupe orgánu verejnej správy prejavujúcom sa jeho činnosťou (úkonmi, pokynmi) tam, kde zákon predpokladá nečinnosť. Takýto zásah orgánu verejnej správy nemôže správny súd napraviť s účinkami „*restitutio in integrum*“ (najmä pre existenciu objektívnej prekážky vo forme plynutia času), môže však trvanie zásahu vylúčiť alebo ukončiť a iba ak je to možné, tak správne orgánu prikázať, aby obnovil stav pred zásahom.
21. Najvyšší súd po preskúmaní veci konštatuje, že o takúto situáciu v prejednávanej veci nejde. Zo sťažnostných bodov, ktoré sa zhodujú i s dôvodmi žaloby vyplýva, že nesprávne právne posúdenie veci (nezákonný zásah) vidí žalobca v tom, že krajský súd v zhode so žalovaným neposudzoval žiadosť žalobcu o odpustenie dane z nehnuteľností zo dňa 25.02.2015 podľa jej obsahu ako odvolanie. V kasačnej sťažnosti žalobca zároveň namieta nedostatočné odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu, ktorý sa podľa názoru žalobcu nevysporiadal s jeho argumentáciou.
22. Kasačný súd je toho názoru, že napriek stručnému odôvodneniu svojich záverov dal krajský súd v napadnutom uznesení odpoveď na všetky relevantné námietky žalobcu, keď pomenoval dôvody, pre ktoré nepovažuje predmetné podanie žalobcu za odvolanie proti rozhodnutiu o vyrubení dane a zároveň konštatoval, prečo nebolo potrebné predložiť spisový materiál odvolaciemu daňovému orgánu na ďalšie konanie. Sťažnostný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. f/ S. s. p. preto považoval kasačný súd za neopodstatnený, nakoľko namietaným procesným postupom krajský súd neporušil procesné právo žalobcu na riadne odôvodnenie rozhodnutia v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Kasačný súd pripomína, že za porušenie práva účastníka nemožno považovať skutočnosť, že súd prvého stupňa neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jeho predstáv.

23. Podľa § 13 ods. 3 Daňového poriadku podanie sa posudzuje podľa jeho obsahu. Z podania musí byť zrejmé, kto ho podáva, v akej veci, čo sa navrhuje, a ak to z povahy podania vyplýva, dôvody podania.
24. Podľa § 72 ods. 4 Daňového poriadku odvolanie musí obsahovať okrem náležitostí podľa § 13 aj
- a) označenie prvostupňového orgánu,
 - b) číslo rozhodnutia, proti ktorému odvolanie smeruje,
 - c) dôvody podania odvolania,
 - d) dôkazy preukazujúce odôvodnenosť odvolania, ak sa v odvolaní nenamieta len rozpor s právnymi predpismi; ak je to možné, daňový subjekt predloží aj listinné dôkazy,
 - e) navrhované zmeny alebo zrušenie napadnutého rozhodnutia.
25. Podľa § 70 ods. 2 Daňového poriadku správca dane môže na žiadosť daňového dlžníka, ktorým je fyzická osoba, povoliť úľavu na dani alebo odpustiť daňový nedoplatok na dani okrem daňového nedoplatku na dani z pridanej hodnoty a spotrebných daniach, ak by jeho vymáhaním bola vážne ohrozená výživa daňového dlžníka alebo osôb odkázaných na jeho výživu. Splnenie tejto podmienky je daňový dlžník povinný preukázať.
26. Podľa § 70 ods. 3 veta tretia Daňového poriadku o nevyhovení žiadosti daňového subjektu o povolenie úľavy na dani alebo o odpustenie daňového nedoplatku správca dane zašle daňovému subjektu písomné oznámenie; v takomto prípade sa rozhodnutie nevydáva.
27. Podľa § 78 ods. 1 písm. c/ Daňového poriadku z preskúmania súdmi sú vylúčené rozhodnutia o úľave na dani alebo odpustení daňového nedoplatku podľa § 70.
28. Kasačný súd je ďalej toho názoru, že krajský správny súd posúdil vec po právnej stránke správne, keď konštatoval, že nebol dôvod považovať podanie žalobcu zo dňa 25.02.2015 za odvolanie a takto s ním v ďalšom procesom postupe nakladať. Z predmetného podania totiž nemožno vyvodit', že by ním žalobca prejavil nesúhlas so skutkovými podkladmi alebo s právnym posúdením rozhodnutia č. 32/2015

o vyrubení dane z nehnuteľností, prípadne že by namietal výšku vyrubenej dane alebo inak dal najavo, že toto rozhodnutie považuje za nezákonné, nesprávne alebo z iných dôvodov za sporné. Žalobca týmto podaním jednoznačne požiadal o odpustenie dane, pričom dôvodil len svojou vtedajšou nepriaznivou ekonomickou a finančnou situáciou, pričom poukázal na splnenie daňovej povinnosti vo či obci v predchádzajúcich rokoch. Tento jeho prejav vôle nebolo možné s ohľadom na jeho označenie a aj obsah interpretovať inak ako žiadosť o odpustenie daňového nedoplatku, ktorého právna úprava je obsiahnutá v § 70 Daňového poriadku. Žalovaný žiadosť žalobcu prejednal a nevyhovel jej, pričom túto skutočnosť v súlade s § 70 ods. 3 Daňového poriadku žalobcovi oznámil. Žalovaný teda nebol v predmetnej veci nečinný, keďže žiadosť o odpustenie dane vybavil podľa zákona a rozhodnutie o vyrubení dane z nehnuteľnosti oprávnenne považoval za právoplatné.

29. Žalobca až po oznámení negatívneho stanoviska žalovaného k jeho žiadosti o odpustenie dane a po uplynutí lehoty na podanie odvolania o vyrubení dane začal svoje podanie zo dňa 25.02.2015 interpretovať ako odvolanie proti rozhodnutiu o vyrubení dane z nehnuteľností, tvrdiac, že toto podanie obsahuje náležitosti odvolania, bolo podané v zákonnej lehote na podanie odvolania a že žiadosť o odpustenie dane bola v skutočnosti mienená ako odvolanie, s návrhom na zrušenie rozhodnutia o vyrubení dane.
30. Uvedené tvrdenia žalobcu považoval kasačný súd za účelové, motivované výlučne snahou dosiahnuť oddialenie právoplatnosti rozhodnutia o vyrubení dane a prejednanie veci v odvolacom konaní. Je toho názoru, že ani skutočnosť, že žiadosť o odpustenie dane bola podaná v lehote na podanie odvolania proti rozhodnutiu o jej vyrubení a že z nej možno vyvodit' ničím nezdôvodnený nesúhlas žalobcu so zaplatením dane, nerobí z tohto podania odvolanie. Predmetné podanie ani neobsahuje náležitosti odvolania podľa § 72 ods. 4 písm. c/, d/, e/, Daňového poriadku, ako sa mylne domnieva žalobca. Podanie zo dňa 25.02.2015 žalobca výslovne označil ako žiadosť o odpustenie dane z nehnuteľností a takto ju aj odôvodnil. K žiadnemu rozporu medzi skutočnou vôľou žalobcu a jej prejavom obsiahnutým v jeho podaní teda nemožno konštatovať.

31. Z uvedených dôvodov považoval súd postup žalovaného po vydaní rozhodnutia o vyrubení dane z nehnuteľností žalobcovi za rok 2015 za zákonný a preto k žiadnemu protiprávnemu zásahu do práv žalobcu dôjsť nemohlo.
32. Preto Najvyšší súd v súlade s argumentáciou žalovaného i krajského súdu dospel k záveru, že neboli splnené zákonné podmienky na vyhodnotenie postupu žalovaného ako nezákonný zásah a preto kasačnú sťažnosť proti uzneseniu krajského správneho súdu v zmysle § 461 S.s.p. zamietol.
33. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 1 SSP tak, že v konaní neúspešnému žalobcovi právo na ich náhradu nepriznal.

Poučenie : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 23. mája 2017

JUDr. Igor Belko, v. r.

predseda senátu

Ing. JUDr. Miroslav Gavalec, PhD., v. r.

člen senátu

JUDr. Marián Trenčan, v. r.

člen senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Michaela Smolinská